

USTEC·STEs

Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)

www.sindicat.net

Franqueig
concertat
02/444

Número 367
Maig 2006

**Eina sindical
d'informació**

Una altra oportunitat perduda

LOE

Una altra oportunitat perduda

Acord o concessió?

El Congrés ha aprovat la nova Llei d'Educació (LOE) amb els vots en contra del PP i l'abstenció de CiU. Durant alguns mesos la LOE va centrar el debat social i va arribar, fins i tot, a fer sortir els bisbes i la dreta més reaccionària al carrer.

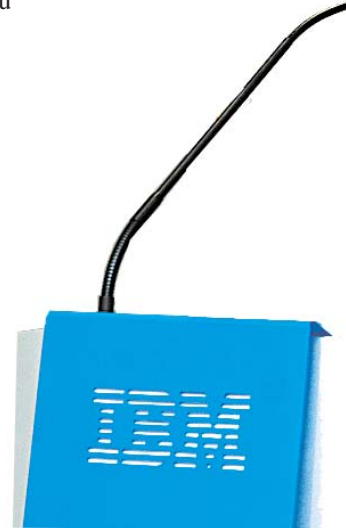
Tothom estava d'acord que feia falta un acord social per tal de donar estabilitat al nostre sistema educatiu, resoldre els problemes actuals i trobar la manera d'afrontar els nous reptes des de l'educació. La qüestió, però, és que tal com ha quedat la llei no respon a un acord entre totes les forces socials sinó que ha acabat sent una gran concessió a la patronal de l'escola concertada, en general, i a l'Església en particular. I tot això amb el vistiplau de l'esquerra política que no ha apostat amb prou fermesa per la defensa de l'educació pública.

Després de les esmenes que s'havien aprovat en el Senat amb els vots de CiU i el PP, i que feien més regressiva aquesta llei, valorem positivament que la majoria no prosperessin, i que es mantingui la presència d'un representant municipal en els consells escolars dels centres concertats. Malgrat això, valorem molt negativament que l'esmena que feia possible a

una forma d'accés diferenciat per al professorat interí, fos també rebutjada. No entenem per què, partits com ERC i IU no varen donar suport a una proposta que afavoria a tot un col·lectiu que treballa a l'educació en condicions d'inestabilitat i precarietat.

El compromís amb l'educació pública

Des de l'inici dels debats sobre la nova llei, USTEC·STEs ha fet palesa la necessitat d'un compromís clar amb l'educació pública. Nosaltres considerem que l'escola pública ha de ser l'eix vertebrador del sistema educatiu i que aquesta és una de les condicions bàsiques per tal d'aconseguir un ensenya-

Què diu la LOE sobre...

Educació infantil

1. La LOE torna a considerar com a educativa aquesta etapa, que atén l'alumnat fins als 6 anys, fet que valorem positivament.
2. Introdueix l'aprenentatge de la llengua estrangera al segon cycle, especialment a l'últim any.
3. El primer cycle, de 0 a 3 anys, el podran ofertar les administracions públiques i altres entitats privades. A causa del nombre reduït d'oferta pública, es consolida la privatització d'aquesta etapa de l'educació.
4. El segon cycle serà gratuït, tant en els centres públics com els concertats, la qual cosa implica, també, un desviament de diners important cap als centres concertats.

Educació primària

1. Els cycles d'aquesta etapa queden tal com estan.
2. En el tercer cycle s'afegirà una nova àrea educació per la ciutadania i els drets humans, en què s'haurà de fer una especial atenció a la igualtat entre els homes i dones. Creiem que és una bona declaració d'intencions, però caldrà posar els mitjans curriculars i metodològics perquè això es pugui dur a terme.

3. També en el tercer cycle, les administracions educatives podran afegir una segona llengua estrangera.
4. S'afegeix, també, un temps dedicat obligatòriament a la lectura. Pensem que és una bona mesura.
5. En el cas que un/a alumne/a no hagi assolit les competències bàsiques podrà romandre un curs més en el mateix cycle. Aquesta mesura es podrà adoptar una sola vegada al llarg de tota l'etapa.
6. En finalitzar el segon cycle de l'educació primària, tots els centres realitzaran una avaluació de diagnòsi sobre les competències bàsiques adquirides per l'alumnat. Aquesta avaluació tindrà caràcter formatiu i orientador per als centres i informatiu per a les famílies i el conjunt de la comunitat educativa.

Educació secundària obligatòria (ESO)

1. Els centres educatius tindran autonomia per organitzar els grups i les matèries de manera flexible i per adoptar les mesures d'atenció a la diversitat adequades a les característiques de l'alumnat.
2. Currículum
 - a. S'exclouen del bloc de matèries obligatòries, en cadascun dels quatre cursos, l'educació visual i plàstica, la

ment de qualitat per a tothom. Calia un marc legislatiu que girés entorn de la promoció i la defensa de l'ensenyament públic, com a ensenyament democràtic, laic, no discriminatori i que garantís una real igualtat d'oportunitats per a tots els sectors socials.

Cal posar fre a la privatització creixent del sistema educatiu. Una educació de qualitat és incompatible amb l'aprofundiment en el desequilibri social entre la xarxa pública i la privada-concertada. És l'ensenyament públic el que ha d'atendre prioritàriament la població escolar, per la qual cosa cal potenciar l'oferta pública i reduir el nombre de centres amb concert educatiu, a mesura que s'ampliï l'oferta de la xarxa pública. D'altra banda, s'ha de fer complir la seva funció social a tots els centres concertats amb diners públics; ja que és del tot inadmissible que amb diners públics se subvencioni un sistema educatiu que segrega l'alumnat per classe social, lloc de procedència, cultura o sexe. Així mateix, la gratuïtat de l'ensenyament infantil s'ha de cobrir mitjançant la creació de places al sistema públic.

Una oportunitat perduda

Res de tot això ha quedat garantit amb el projecte de LOE

Foto: Mª José Sansegundo, ex-ministra d'Educació

música i la tecnologia, tot i que són obligatòries en algun dels tres primers cursos. Cal destacar també l'obligatorietat de cursar "*educación para la ciudadanía y los derechos humanos*" en un dels tres primers cursos i la formació "*Ético-Cívica*" a 4t d'ESO, en la qual es prestarà especial atenció a la igualtat entre homes i dones.

- b. A 1r. i 2n. d'ESO, l'alumnat farà un màxim de dues matèries més que a l'últim cicle de primària (màx.12). Durant els tres primers cursos s'hauran d'introduir com a optatives la segona llengua i la cultura clàssica.
 - c. El quart curs tindrà caràcter orientador tant per als estudiants postobligatoris com per a la incorporació a la vida laboral, i es podran establir agrupacions de les matèries en diferents opcions.
 - d. A fi de promoure l'hàbit de la lectura, s'hi dedicarà un temps dins de la pràctica docent de totes les matèries.
 - e. Les administracions educatives establiran les condicions que permetin que, en els primers cursos d'ESO, el professorat amb la qualificació adient imparteixi més d'una matèria al mateix grup d'alumnes.
3. Programes de diversificació curricular. Destinats a l'alumnat que no aprovi segon curs havent ja repetit una vegada a la secundària. Es tracta d'aplicar metodologia específica i activitats pràctiques amb la finalitat que l'alumnat acon-

segueixi el títol de graduat d'ESO.

4. Programes de qualificació professional inicial. Adreçats a l'alumnat amb 16 anys i sense títol de graduat, o amb 15 anys i l'acord dels pares/mares.
 - a. Inclouran tres tipus de mòduls: específics, per adquirir competències professionals dins de les modalitats que figuren en el "*Catálogo Nacional de Cualificaciones Profesionales*"; formatius, de caràcter general; i mòduls voluntaris per a l'alumnat que vulgui obtenir el títol de graduat de l'ESO.
 - b. Podran participar en aquests programes els centres educatius, les corporacions locals, les associacions professionals, les ONG i altres entitats empresarials i sindicals.
5. Avaluació i repetició de curs. Com a novetat destacada, s'indica clarament que a l'acabament del 2n curs de l'ESO es realitzarà una avaluació de diagnòstic. La repetició es limita a una sola vegada per curs i dues vegades dins l'etapa.
6. Promoció de curs. Tot i que es parteix, amb caràcter general, d'una avaluació continuada i diferenciada, s'indica clarament que no es promocionarà amb tres o més matèries suspeses. Es podrà promocionar amb dues o menys matèries suspeses i, excepcionalment, amb tres matèries suspeses quan l'equip docent consideri que es pot seguir amb èxit el curs següent.

aprovat pel Parlament. Ans al contrari, el Govern ha cedit a les pressions de la dreta i l'Església i ha consolidat la doble xarxa, sense garanties reals de fer complir als centres privats concertats amb la seva responsabilitat social.

Tal com ha quedat la nova llei és a mig camí entre la LOGSE i la LOCE, és poc valenta i no aborda els problemes de l'actual sistema educatiu. Si bé ha eliminat aspectes molt negatius que havia introduït la LOCE, com ara la revàlida del batxillerat, la religió avaluable, o l'obligació de repetir curs amb dues assignatures suspeses a l'ESO, continua mantenint l'ensenyament religiós dins dels centres escolars, no s'estableixen mesures ni requisits suficients que permetin el control dels centres concertats, es dificulten les possibilitats de rescindir els concerts, no es garanteix la gestió democràtica dels centres, no es resol la situació de precarietat del professorat interí, no es disminueix el nombre d'alumnes per aula, sinó tot el contrari, i no hi ha millores en les condicions laborals del professorat.

Lamentem la poca valentia de l'actual Govern i creiem que, a partir d'ara, farà falta una vigilància estricta de la legalitat en relació a l'admissió de l'alumnat i el cobrament de quotes per part del centres concertats i, al mateix temps continuar defensant una educació pública, laica, integradora, coeducadora i de

qualitat per a tothom.

Pública/privada

- Es renuncia explícitament a la prioritat de la xarxa pública sobre la concertada.
- No es garanteix l'oferta d'escolarització pública per a tota la població que ho requereixi.
- No s'estableixen mesures ni requisits suficients que permetin el control dels centres concertats i es dificulten les possibilitats de rescindir concerts.
- Contempla l'assignació de diferents recursos en funció de projectes, fomentant encara més la competència i vinculant els recursos a projectes en lloc de fer-ho a necessitats.

Condicions de treball

- No s'adopten mesures efectives de millora de la qualitat, com la disminució del nombre d'alumnes per aula, l'augment generalitzat de plantilla per atendre adequadament la diversitat, la reducció de la càrrega lectiva del professorat o la inclusió d'altres professionals en les plantilles dels centres... Tampoc no es contemplen mesures de conciliació de la vida laboral i personal del professorat.

Què diu la LOE sobre...

Batxillerat

1. Hi haurà només tres modalitats: arts, ciències i tecnologia i humanitats i ciències socials. O sigui que s'unifiquen les ciències i la tecnologia en una de sola.
2. S'ha de destacar la inclusió de la matèria "*ciencias para el mundo contemporáneo*" com a matèria comuna i la incorporació també com a comuna de la "*filosofia i ciutadania*".
3. No es garanteix l'oferta de modalitats i/o optatives en tots els centres.
4. Es manté una única prova homologada d'accés a la universitat.
5. L'alumnat promocionarà de curs quan hagin superat les matèries cursades o tinguin avaluació negativa en dues matèries com a màxim. Podran realitzar una prova extraordinària en les dates que determinin les administracions educatives. L'alumnat podrà romandre cursant el batxillerat ordinari durant quatre anys.

Formació professional

1. La LOE passa "de puntetes" sobre l'FP. Respecta el marc i el contingut de la Llei d'FP del PP, que obria la porta a la desregulació de l'oferta dels 3 subsistemes de la formació professional. Refereix les titulacions de grau mitjà i grau superior al "*Catálogo Nacional de Cualificaciones Profesionales*", i esmenta l'existència de centres integrats i de "*referencia nacional*".

2. Regula la realització de cursos preparatoris per a les proves d'accés als CF de GM i GS. La superació dels curs no dona accés als cicles respectius, sinó que únicament "*se tendrá en cuenta en la nota final de la respectiva prueba de acceso*".
3. Esment que es regularà "*el régimen de convalidaciones entre estudios universitarios y estudios de formación profesional de grado superior*".

Cos de catedràtics

S'estableix preferència per la direcció de projectes d'innovació, l'exercici de cap de departament, la direcció de les pràctiques, la coordinació de programes de formació continuada i la presidència dels tribunals d'oposicions i d'ingrés al cos de catedràtics. Es continua marcant el 30% com a límit respecte al cos d'origen.

Ensenyaments esportius

Es regulen per primera vegada al mateix nivell que els artístics i d'idiomes.

Ensenyament d'idiomes

1. Manté l'organització dels ensenyaments en 3 nivells, sense

- No es prorroga de manera indefinida la "jubilació LOGSE" (ara és fins al 2011).
- No es resol la situació de precarietat del professorat interí, no es millora el sistema d'accés ni es proposa un accés diferenciat per als interins/nes.
- No es contempla la formació del professorat dins de la jornada laboral.
- La reducció de jornada lectiva pel professorat de més de 55 anys no serà retribuïda.

Religió

Es continua permetent l'adoctrinament de nens/es i joves en mantenir en el currículum l'ensenyament confessional de la religió.

Coeducació

Tot i que esperem una millora considerable en el plantejament de la prevenció de la violència dins la convivència escolar, en general, i de la violència de gènere, en particular, constatem que la LOE no aposta decididament per la implantació d'una filosofia coeducadora, amb mesures i propostes que garanteixin la coeducació en la pràctica diària, que disminueixin el sexisme i l'androcentrisme presents encara a tot el sistema educatiu i que

concretar-ne el currículum, plantilles, ràtios, etc., ho deixa en mans de les administracions autonòmiques. Tampoc no especifica els requisits de ràtios, instal·lacions i llocs escolars.

2. Concreta el nombre de 3 certificats, tot i que són també les administracions educatives les que en decidiran la concreció.
3. Contempla la possibilitat de passar directament al nivell intermedi amb el títol de batxillerat.
4. S'incrementa l'edat mínima per accedir als ensenyaments d'idiomes a 16 anys, tot i que permet que els majors de 14 anys hi accedeixin per seguir els ensenyaments d'un idioma diferent del cursat a l'ESO.

fomenti un veritable canvi que acabi amb la desigualtat de les relacions entre nois i noies, homes i dones.

Perquè la coeducació no quedi difuminada dintre de la matèria d'educació per a la ciutadania, es necessita la complicitat de tota la comunitat educativa i crear la figura de coordinació en coeducació a tots els centres, dotant-la de formació i de tots els recursos necessaris, que permetin el treball escolar en xarxa tant a nivell intern com a nivell extern.

Formació professional

Escasses i limitades novetats aporta la LOE sobre l'FP. És decebedora que no s'hagi aprofitat per abordar les mancances detectades a l'ofe-

Què diu la LOE sobre...

Educació de les persones adultes

En l'educació de les persones adultes, la LOE no canvia gaire en relació amb les lleis anteriors. Els punts més significatius són:

- 1.S'hi recupera de la LOGSE el terme "*educación de las personas adultas*" i que la LOCE havia substituït per "*aprendizaje permanente*".
- 2.S'hi determina que la finalitat de l'educació de les persones adultes és oferir a totes les persones majors de 18 anys la possibilitat d'estudiar per al seu desenvolupament personal i professional. Per aconseguir-ho es regulen les possibles col·laboracions de les administracions educatives, amb altres administracions (la laboral especialment), amb les corporacions locals i "*los diversos agentes sociales*".
- 3.S'hi amplien els objectius bàsics de l'educació de les persones adultes amb la introducció de conceptes com: el desenvolupament de les capacitats expressives, l'educació en la tercera edat, la resolució pacífica dels conflictes i la promoció de la igualtat de gènere.
- 4.S'hi defineixen que les ensenyances no reglades, l'experiència laboral i les activitats socials com a activitats d'aprenentatge i s'anuncien futures coordinacions i mesures

de validació dels coneixements adquirits per aquestes vies.

- 5.També s'inclouen les persones majors de 16 anys però menors de 18 que per motius laborals no poden anar a un centre ordinari i els esportistes d'alt rendiment.
- 6.No s'hi contempla la formació especialitzada per al professorat de les persones adultes, en contra del que s'havia promès.

Religió

Continua essent d'oferta obligatòria per a tots els centres i voluntària per a l'alumnat.

Gestió de centres

El Consell Escolar recupera l'"aprovació de la programació general" i la revisió de decisions de caràcter disciplinari, mentre que perd definitivament la potestat de selecció de la direcció del centre. La selecció de les direccions es consolida a través de concurs de mèrits avaluats per una comissió de tres terços (administració, claustre i membres del Consell Escolar no docents). Es dóna preferència al professorat del centre en el procés selectiu de direccions.

ta reglada d'FP durant aquests darrers anys.

La necessària revisió dels currículums i de la càrrega horària dels CF, la necessitat d'augmentar la dotació econòmica i d'equipaments dels centres, la implantació de nous CF..., són temes urgents i no abordats.

Malgrat tot, el principal problema és que es respecta i es manté la llei d'FP, aprovada pel PP amb l'oposició gairebé unànime de la resta de grups parlamentaris.

Gestió de centres

Tot i que s'ha de valorar positivament la recuperació d'algunes funcions per part del Consell Escolar i la preferència en la selecció de direccions del professorat del centre, queda clar que caminem cap a una visió piramidal i poc participativa en la presa de decisions. La intervenció del claustre de professors s'hauria d'incrementar.

Hores curriculars

S'ha de tenir en compte que l'autonomia ha de desplegar encara el 45% del currículum; però, tal com està en l'actualitat, podem preveure que el bloc d'educació visual i plàstica, música i tecnologia poden perdre hores a l'ESO. Pel que fa al batxillerat, la supressió de la modalitat tecnològica pot significar també una pèrdua d'hores de professorat en els centres i incrementar les supressions.

USTEC-STE_s fa una crida a tota la comunitat educativa, i a la societat en general, a continuar defensant una educació pública, laica, integradora, coeducadora i de qualitat

Increment d'un 10 % de les ràtios màximes

Tot i que a Catalunya, malauradament, ja hi ens havíem acostumat, la seva redacció en una Llei Orgànica impossibilita qualsevol rectificació per la contradicció que suposa amb les ràtios màximes de la LOGSE.

Recursos

La diversitat i els recursos per al seu desplegament queden tan poc concretats que més aviat semblen una senzilla declaració d'intencions.

Igual que a la LOCE, s'estableix l'equip directiu com a òrgan de govern dels centres públics.

Ràtios màximes

S'implanta a tot l'Estat la possibilitat ja coneguda a Catalunya d'incrementar en un 10 % el nombre màxim d'alumnes per aula. No es parla en cap moment de reducció de ràtios.

Conflictes i disciplina

La direcció pot imposar mesures disciplinàries cautelars amb el coneixement del Consell Escolar, que podrà revisar la mesura adoptada.

Pública-privada concertada

1. Les administracions educatives regularan l'admissió d'alumnes en centres públics i privats concertats de tal manera que es garanteixi el dret a l'educació, l'accés en condicions d'igualtat i la llibertat d'elecció de centre per part de pares/mares.

2. Es vetllarà per una adequada i equilibrada distribució entre els centres escolars de l'alumnat amb necessitats específiques.
3. En cap cas hi haurà discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
4. Els centres públics adscrits a altres centres públics, que imparteixin etapes diferents, es consideraran centres únics a efectes d'aplicació dels criteris d'admissió de l'alumnat.
5. La matriculació d'un/a alumne/a en un centre públic o privat concertat suposarà haver de respectar el seu projecte educatiu.
6. S'establiran les mateixes àrees d'influència per als centres públics i privats concertats d'un mateix municipi o àmbit territorial.
7. Les administracions educatives podran constituir comissions d'admissió que, en tot cas, s'hauran de constituir quan la demanda de places en algun centre educatiu de l'àmbit d'actuació superi l'oferta.
8. Les famílies podran presentar les sol·licituds d'admissió al centre en el qual desitgin escolaritzar els seus fills/es.
9. Les administracions garantirán una adequada i equilibrada escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques. Per a la qual cosa establiran la proporció d'alumnes d'aquestes característiques que han de ser escolaritzats en cada un dels centres públics i privats

Possible calendari d'aplicació de la LOE

6 d'abril de 2006	S'aprova la LOE amb 188 vots a favor, 133 en contra i 12 abstencions.
Juny 2006	Aprovació del Decret de calendari d'aplicació després de negociar-lo amb les CCAA i passar per l'avaluació del Consell Escolar de l'Estat i el Consell d'Estat.
Curs 2006/07	Començaran a implantar-se les mesures referents a l'ordenació acadèmica, com organització, autonomia i direcció dels centres escolars. És possible que el decret sobre promoció de curs i la nova regulació de l'assignatura de religió també entrin en vigor.
Curs 2007/08	Nova regulació de 1r i 2n de primària i 1r i 3r d'ESO. Matèria d'Educació per a la Ciutadania per a 1r - 3r ESO. Nova regulació de 1r de batxillerat (Es podria retardar un any).
Curs 2008/09	Noves mesures d'educació infantil. Nova regulació de 3r i 4t de primària (proves de diagnòsi de 4t al cap de dos anys). Nova regulació de 2n i 4t d'ESO. Matèria d'Educació per a la Ciutadania per a 2n d'ESO.
Curs 2009/10	Nova regulació de 5è i 6è de primària.

Què diu la LOE sobre...

concertats i garantiran els recursos personals i econòmics necessaris per atendre'ls.

10. Les administracions podran reservar fins al final del període de inscripció i matrícula una part de les places dels centres públics i privats concertats.
11. En cap cas els centres públics o privats concertats podran cobrar a les famílies pels ensenyaments gratuïts, ni podran imposar a les famílies l'obligació de fer aportacions a fundacions o associacions ni establir serveis obligatoris que requereixin aportacions econòmiques. En queden excloses les activitats extraescolars, les complementàries i els serveis escolars.

Professorat

Les administracions educatives afavoriran:

1. El reconeixement de la funció tutorial, mitjançant incentius professionals i econòmics.
2. El reconeixement de la tasca del professorat, atenent a la seva especial dedicació al centre i a la implantació de plans que suposin innovació educativa, per mitjà d'incentius econòmics i professionals.
3. El reconeixement del treball del professorat que imparteixi les classes de la seva matèria en llengua estrangera.
4. La reducció de jornada lectiva del professorat major de 55 anys que ho sol·liciti amb la corresponen disminució proporcional de les retribucions.
5. L'establiment de mesures que redueixin el percentatge de professorat interí en els centres educatius, de manera que en el termini de quatre anys des de l'aprovació de la LOE, no se superin els límits màxims establerts de forma general per a la Funció Pública.

Autonomia de centres

1. Els centres disposaran d'autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió.
2. En l'exercici de la seva autonomia, els centres podran ampliar l'horari escolar en els termes que estableixin les administracions, sense que, en cap cas, s'imposin aportacions a les famílies ni exigències a les administracions.
3. Les administracions educatives podran assignar majors dotacions de recursos a determinats centres públics o concertats en raó dels seus projectes o en atenció a les condicions d'especial necessitat de la població que escolaritzin.
4. Les administracions educatives podran delegar en els òrgans de govern dels centres públics les competències que determinin, incloent-hi les relatives a la gestió de personal, responsabilitzant les direccions de la gestió dels recursos posats a disposició del centre.

Coeducació

Una novetat important és el plantejament de l'educació per a la ciutadania en alguns cursos de les diferents etapes educatives. El nou desplegament curricular incorpora dins els objectius de cada etapa aspectes referents als drets humans, a la igualtat entre homes i dones, al desenvolupament de les capacitats afectives i de relació entre iguals, a la resolució pacífica dels conflictes i a l'eliminació dels estereotips sexistes, entre d'altres.